

kjende, at en raffere Forretningsgang vil opnaaes ved det af mig foreslaaede; thi det maae vist alle de ansee for ubestrideligt, som vilde see nærmere paa Sagen. Men det ærede Medlem sagde tillige, at der derimod skulde være tabt med Hensyn til Sikkerheden, og i saa Henseende føler jeg mig forpligtet til at forklare Sagen nøiere for det høie Thing. Jeg haaber sikkert at kunne blive forstaaet af Thinget. Det vil jo vides, at enhver Forretning, der gjøres med den Anstalt, som Talen er om, hviler paa en Beregning, og det vil jo vides, at denne Beregning allerede efter den ældre Plan i mange Tilfælde har været en ikke ganske let Beregning, men den vil, efter de Betingelser, som ere stillede i den nye af Rigsdagen vedtagne Lov, ofte blive endnu vanskeligere, end den tidligere har været. Det vil ligeledes være det ærede Thing bekendt, at disse Beregninger ere af den Art, at, naar der begaaes en Feil — om end tilsyneladende kun en ganske lille Feil, — vil en saadan kunne forvolde et ikke ubetydeligt Tab, og det er derfor af den største Bigtighed, at man har den størst mulige Sikkerhed for, at de Beregninger, som foretages over de Forretninger, som afflutes, ere rigtige. Jeg kan saaledes oplyse det ærede Thing om, at det for et Par Aar siden blev opdaget, at der for 10 Aar siden var begaaet en saadan Regnefeil ved Anstalten, som tilsyneladende var ubetydelig, og som var overseet af den daværende mathematiske Directeur, og denne Regnefeil har voldet Anstalten et Tab af omtrent 4,000 Rd. Det maa derfor være høist magtpaaliggende, at der bliver tilbetragt saa stor Sikkerhed som muligt for, at saadanne Regnefeil ikke finde Sted, og idet jeg nu henstiller til det ærede Thing at overveie, hvorledes man skal høre sig ad for med den størst mulige Sikkerhed at undgaae Regnefeil, troer jeg, at det ærede Thing vil give mig Ret i, at en aldeles fuldstændig og absolut Sikkerhed ikke er muligt at opnaae i noget omhelst af den Slags Foretagender, men at det, som efter almindelige Begreber og indenfor rimelige Grændser maa antages her at være den bedste Maade til at undgaae saadanne Regnefeil paa, er at lade Beregningen udføre af to Personer,

som ere ganske uafhængige af hinanden, og af hvilken den Eine ikke sees den Andens Regnestykke; thi dersom det da viser sig, at disse to Mænd, som ere ganske uafhængige af hinanden, og af hvilke den Eine ikke sees den Andens Regnestykke, ere komne til det samme Facit, fremkommer derved den allerførste Sikkerhed for, at Regningen er rigtig. Saaledes var det imidlertid ikke i den gamle Anstalt. Der var der en mathematisk Directeur, som regnede. Han kunde have en Assistent, men i saa Tilfælde saae han dennes Regnestykke efter, og derved kom han netop i det Tilfælde, som jeg nævnte, til at overse den Feil, der var begaaet. Havde det derimod været saaledes, at Regningen første Gang var gjort uafhængig af ham, og at der, idet han havde gjort sin egen selvstændige Beregning, ikke var kommet Andet end Facit til ham, som han da kunde have sammenlignet med sit eget Facit, saa vilde han aldeles ubestridelig have seet Feilen; derom er der ingen Tvivl. Ærede Medlemmer vilde see, at hvor det som her kommer an paa store Værdier, som det for Statskassen gjælder om at sikre sig saavidt muligt imod at tabe ved Regnefeil, er det et overmaade væsentligt Moment, at der gjøres to Beregninger aldeles uafhængige af hinanden. Derfor, mine Herrer! maa der i Anstalten være en Calculator, og han maa ikke staae under det mathematiskyndige Medlem. Og dette er tillige af den allerførste Bigtighed for, at Anstalten kan faae en saa god, hurtig, prompt og sikker Forretningsgang som muligt. Det anbefaler sig altsaa i begge disse vigtige Henseender, og jeg maa sige, at hvis De vilde tage bort fra mig dette Middel til at skaffe mig Sikkerhed for, at Beregningerne ere rigtige, indstaaner jeg ikke for Noget; jeg vil da ikke kunne paatage mig Ansvar for ligeoverfor Rigsdagen i saa Henseende, og hvis det senere skulde vise sig, at der var begaaet Feil, ja at maaskee store Tab vare forvoldte Statskassen, saa erklærer jeg, at jeg har sagt, at det ikke vilde kunne undgaaes paa den Maade, Mindretallet har tænkt sig Forholdet ordnet. — Naar der dernæst bliver Spørgsmaal om Lønningen, saa siger jeg, at den Betragtning, der har gjort sig gjældende